

doc. Dr. Ing. Ivan Mašín
Institut průmyslového inženýrství a
Technická univerzita v Liberci
Česká republika

Oponentský posudek

doktorské disertační práce

Autor: Ing. Tomáš Bilík

Název DP: Řízení materiálového toku pomocí elektronické podoby metody kanban

Vysoká škola: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta managementu a ekonomiky

Studijní odbor: 6208V038 Management a ekonomiky

Školitel: doc. Ing. Roman Bobák, PhD.

Na základě jmenování děkanky Fakulty managementu a ekonomiky jsem vypracoval následující oponentský posudek výše uvedené práce.

Aktuálnost disertační práce

Doktorand se ve své práci zabývá velmi aktuálním problémem – tzv. „elektronickým kanbanem“. Přesto, že je tato problematika v prostředí průmyslových podniků na celém světě již několik desítek let rozvíjena, existuje i v současné době dosud velký deficit odborných a teoretických poznatků o dané problematice a to zejména v souvislosti s rostoucí dynamikou v interních i externích materiálových tocích (např. zvyšování nestability objednávek a odvolávek, customizace, rostoucí komplexita výrobků, nespotřeba celého balení, duální materiálové toky mezi zákazníkem a dodavatelem, integrace dodavatelů apod.). Z tohoto důvodu je potřebné, aby vznikaly teoretické práce, které budou reflektovat zmíněné faktory, výrazně ovlivňující materiálové toky metody jejich řízení.

Splnění cíle disertační práce

Specifikování cílů disertační práce na str. 10 není jednoznačné (formulace typu „práce je logickým vyústěním .... pro jeho profesi si klade za cíl optimalizaci systému elektronického kanbanu implementovaného v závodech firmy .....“). Jako nejednoznačný a logicky nesprávný (např. porušení pravidel lineární logiky u použitého stromového diagramu) hodnotím i obr. č. 5, kde je uvedena „hierarchická struktura cílů“

Autor v rámci stanovení cílů definoval 5 hypotéz H1 až H5, které považuji za zajímavé a zaměřené na skutečně aktuální problémy současných a budoucích tahových systémů (např. H1 – nekonstantní velikost přepravního množství nebo H4 zaměřená na lidské aspekty při využívání samo-regulačních tahových systémů). Pokud bylo cílem předložené DP testování uvedených hypotéz, konstatuji, že cíle DP byly splněny.

- Žádám doktoranda o vyjasnění cílů DP v průběhu prezentace resp. přehled splnění dílčích cílů uvedených na obr. č. 5 (např. cíl „Implementace na zelené louce“).

Postup řešení problému, výsledky DP a přínosy studenta

Autor vybral víceméně adekvátní metody vědecké práce v oblasti analýzy problému i syntézy a návrhu řešení. Pozitivně hodnotím velké spektrum použitých metod. Dle mého názoru měl ale věnovat více pozornosti studiu odborné literatury a rešerši, která je značně poddimenzována z hlediska počtu pramenů (cca 7 pramenů zaměřených na problematiku e-kanbanu, celkem pouze 22 literárních pramenů).

Z hlediska postupu řešení problému mám tyto otázky:

- Proč se doktorand zaměřil při průzkumu na podniky z oboru plasty a gumárenství, jestliže aplikace metody kanban v podniku byla zaměřena na montážní závod s relativně jinou strukturou a složitostí materiálových toků ?
- Proč nebyla při testování H4 hlouběji analyzována teoreticky i prakticky zajímavá „ztráta kanbanové karty“ (kdo, kde, kdy) ?
- Co je to „manuální chyba obsluhy kanbanu“ uváděná jako slabé místo ?
- Proč byla použita SWOT analýza ?
- Bylo možné využít pro simulaci software typu Witness ?
- Bylo při analýze provedeno porovnání reálné klasické a elektronické formy kanbanového systému pomocí parametrů jako je např. stav zásob apod.?
- Je možné specifikovat rámcový harmonogram např. pro přechod z klasické na elektronickou formu kanbanového systému pro čistě montážní závod resp. podnik zabývající se výrobou dílců ?
- Jaké argumenty má doktorand pro potvrzení hypotézy H4 ?
- Proč se autor nezabýval ve větší míře vizualizací stavů v e-kanbanu ?
- Kde je v práci uveden návrh řešení optimalizující materiálový a informační tok ve firmě (viz obr. č. 5)?
- Dojde při použití e-kanbanu ke snížení pracnosti spojené s udržováním systému ?

Mezi konkrétní významné přínosy studenta zařazují:

- Realizaci kvalitativního výzkumu zaměřeného na e-kanban
- Návrh matematický modelů
- Testování teoreticky zajímavých hypotéz
- Navržení software pro simulaci a porovnávání situací s různými parametry

Význam pro praxi a pro rozvoj vědního oboru

Doktorand se bohužel shrnutí a závěrům své práce věnoval příliš povrchně. Navíc výhody a nevýhody elektronické formy kanbanového systému uvedené v kapitole 8 (na str. 101 až 103) je možné snadno a rychle specifikovat i bez zpracování obdobné disertační práce.

Nerozumím např. formulaci pro H1 „Potvrdilo se, že výši zásob v okruhu ..... lze pomocí nástrojů, které elektronický kanban nabízí, eliminovat“ (??)

Osobně za poznatky inovačního a praktického charakteru považuji zejména:

- zohlednění dynamických aspektů při stanovení a testování hypotéz (neúplná přepravka, nekonzantní velikost přepravní jednotky,)

Hodnocená disertační práce je z hlediska budoucích vědeckých zadání i úloh podnětná z těchto důvodů:

- zabývá se novým okruhem otázek, které nebyly v případě klasického pojetí tahových systémů relevantní nebo nebyly rozumně řešitelné
- zabývá se metodikou simulace tahových systémů
- zabývá se problematikou optimalizace simulačních experimentů

Konstatuji, že předložená práce obsahuje množství nových poznatků, které je adekvátní úrovni DDP.

Struktura a formální zpracování disertační práce

Předložená DP má celkem 149 stran, 18 tabulek, 24 obrázků, 18 grafů, 7 příloh. Z hlediska struktury je 7% práce věnováno formálnímu úvodu, 4% práce tvoří část zaměřená na cíle a obsah práce, 14% obsahu práce je věnováno analýze současného stavu řešené problematiky, 5% práce tvoří informace o postupu zpracování a hypotézách, 20% práce je zaměřeno na výsledky DP, 15 % obsahu práce je věnováno problematice simulace kanbanového okruhu, 5% implementaci elektronického kanbanu, 3 % obsahu práce jsou věnována shrnutí a závěrům, 2% práce tvoří slovníček a přehled zkratk, 25 % obsahu práce tvoří přílohy. Objemový poměr mezi formální resp. rešeršní a řešitelskou částí (1:1) je možné považovat za ještě akceptovatelnou (jako téměř nedostačující hodnotím shrnutí přínosů práce pro teorii na 7 řádcích).

Z formálního hlediska mám k práci tyto připomínky:

- protože se jedná o doktorskou disertační práci, myslím si, že doktorand nezvolil vždy adekvátní formu vyjadřování (např. „klasický plastový kanban“, ... je založen na tzv. principu pull ..... zásoby v bufferu ..... počtu kanban karet apod.)
- práce se relativně obtížně čte zejména v kapitole 5 „Výsledky disertační práce“ (není např. zcela jasné, zda kapitola 5.6 je souhrnem poznatků z odborné literatury nebo jde o původní práci autora)
- formulace autora jsou velmi často komplikované a neprovázané
- ne vždy je využívána logika velikosti písma u titulků (např. v kapitole 6.5)
- autor např. používá slovo „kanban“ pro specifický druh tahového systému i pro kanbanovou kartu

Celkově z formálního hlediska hodnotím předloženou DDP jako dobrou.

Publikační činnost studenta

Publikační činnost doktoranda s frekvencí cca 1 článek za 2 roky je nedostatečná.

Závěr a stanovisko k udělení vědecko-akademické hodnosti PhD

Předložená disertační práce splňuje požadavky na DDP. Na základě výše uvedeného posudku hodnotím práci jako dobrou a konstatuji, že autor DDP prokázal, že je schopen samostatné vědecké a tvůrčí činnosti v předmětném vědním oboru „Management a ekonomika“.

Doporučuji proto jeho disertační práci k obhajobě a v případě úspěšné obhajoby (včetně zodpovězení uvedených otázek) doporučuji, aby byla Ing. Tomáši Bilíkovi udělena vědecko-akademická hodnost:

„Philosophiae Doctor“ (PhD.)

Liberec, 19. 4. 2009

.....
doc. Dr. Ing. Ivan Mašín